

STUDIA
ŹRÓDŁOZNAWCZE
Commentationes

XI

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

XI

I N S T I T U T U M   H I S T O R I C U M
A C A D E M I A E   S C I E N T I A R U M
E T   L I T T E R A R U M   P O L O N A E

COMMENTATIONES

XI

WARSZAWA — POZNAŃ 1966

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

I N S T Y T U T   H I S T O R I I
P O L S K I E J   A K A D E M I I   N A U K

STUDIA
ŹRÓDŁOZNAWCZE

XI

WARSZAWA — POZNAŃ 1966
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

Komitet Redakcyjny

*Aleksander Gieysztor, Brygida Kürbisówna, Gerard Labuda
Ryszard Walczak (sekretarz)*

Adresy Redakcji

Poznań, ul. Czerwonej Armii 90, tel. 580-41 w. 57
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26/28, tel. 619-88

Wydawnictwo seryjne poświęcone naukom pomocniczym historii
oraz źródłoznawstwu polskiemu i powszechnemu

Tom XI

przygotowany w Pracowni Edytorskiej Instytutu Historii PAN
w latach 1964–1965

PRINTED IN POLAND

Okładkę i obwolutę projektował
Tadeusz Chlebowski

Na obwolutie pieczęć Siemowita księcia dobrzyńskiego
zachowana u dokumentu z roku 1300 (Archiwum Diecezjalne w Płocku)
Przerys według wizerunku w pracy K. Stronczyńskiego,
Pomniki książęce Piastów lenników dawnej Polski, 1888,
wykonał *Zygmunt Świerczyński*

SPIS RZECZY

Artykuły i rozprawy

Anna Szemioth — Tadeusz Wasilewski, Sceaux byzantins du Musée National de Varsovie. Première partie	1
Józef Szymański, Krakowski rękopis reguły akwizgrańskiej z roku około 1103	39
Jerzy Strzelczyk, Gerwazy z Tilbury. Życie i dzieło w świetle dotychczasowych badań	53
Jadwiga Karwasińska, Studia krytyczne nad żywotami św. Wojciecha, biskupa praskiego. V. Moguncja czy Weronia miejscem inwestytury?	67
Stella Maria Szacherska, Kancelaria Siemowita księcia dobrzyńskiego	79
Barbara Bienkowska, Nad Kroniką Bernarda Wapowskiego. Opis lat 1516 — 1528 i jego źródło — Kronika Emeryka Węgra	111

Dyskusje i przeglądy

Paweł Czartoryski, Répertoire des commentaires sur la philosophie pratique d'Aristote du XIII ^e au XV ^e siècle	127
Włodzimierz Budka, O najstarszych papierniach na ziemiach ruskich dawnej Rzeczypospolitej	131

Recenzje

Cahiers de Civilisation Médiévale 3—7 (1960—1964) (<i>Brygida Kürbisówna</i>)	139
E. Kozłowski, Bibliografia powstania styczniowego, Warszawa 1964 (<i>Ireneusz Ihnatowicz</i>)	141
Magyar Történeti Bibliográfia 1825—1867 [Węgierska Bibliografia Historyczna, red. zespół, kier.:] Tóth I.Z., t. II-III, Budapest 1950—1952; t. IV [red.] Kemény G.G. — Katus L., 1959 (<i>Karol Mórański</i>)	142
O. Л. Вайнштейн, Западноевропейская средневековая историография, Москва — Ленинград 1964 (<i>Franciszek Bronowski</i>)	143
La Bibbia nell'alto medioevo, Spoleto 1963 (<i>Józef Szymański</i>)	145
Studia Patristica. T. III — VI: Papers presented to the Third International Conference on Patristic Studies held at Christ Church, Oxford 1959, ed. by F. L. Cross, Berlin 1961—1962 (<i>Józef Szymański</i>)	147
В. Л. Романова, К вопросу о номенклатуре так называемого готического письма рукописных книг XIII—XV веков, Средние века 23 (1963) (<i>Brygida Kürbisówna</i>)	148
J. Stiennon, L'écriture diplomatique dans le diocèse de Liège du XI ^e siècle au milieu du XIII ^e , Paris 1960 (<i>Brygida Kürbisówna</i>)	149
A. Vetulani, Średniowieczne rękopisy płockiej biblioteki katedralnej, Roczniki Biblioteczne 7 (1963) (<i>Jacek Wiesiołowski</i>)	152
Katalog rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. I, opr. H. Kozerska i W. Stummer, Warszawa 1963 (<i>Jacek Wiesiołowski</i>)	154
J. Bielecka, Inwentarze ksiąg archiwów grodzkich i ziemskich Wielkopolski XIV — XVIII wieku, Poznań 1965 (<i>Antoni Gąsiorowski</i>)	156
Гельмольд, Славянская хроника. [Предисл., перевод и примеч. Л. В. Разумовской], Москва 1963; Helmold von Bosau Slawenchronik. Neu übertragen und erläutert von H. Stoob, Berlin 1963 (<i>Jerzy Strzelczyk</i>)	158
Roczniki wielkopolskie, wyd. B. Kürbis przy współud. G. Labudy, J. Lucjińskiego i R. Walczaka, Warszawa 1962 (<i>Antoni Gąsiorowski</i>)	159
A. Sajkowski, Nad staropolskimi pamiątkami, Poznań 1964 (<i>Marceli Kosman</i>)	161

F. L. Wojcieszuk, Tribunal ducis. Przyczynek do historii oznak władzy zwierzchniej, Kwartalnik Historii Kultury Materialnej 13 (1965) (<i>Gerard Labuda</i>)	162
G. Karlson, Idéologie et cérémonial dans l'épistolographie byzantine, Uppsala 1962 (<i>Halina Ewert-Kappesowa</i>)	163
Закон Судный людем краткой редакции, подг. к печати М. Н. Тихомиров — Л. В. Милов, под ред. М. Н. Тихомирова, Москва 1961; Закон Судный людем пространной и сводной редакции, подг. к печати М. Н. Тихомиров — Л. В. Милов, под ред. М. Н. Тихомирова, Москва 1961 (<i>Stanislaw Roman</i>)	165
Études d'histoire du droit canonique, dédiées à Gabriel Le Bras, t. I — II, Paris 1965 (<i>Adam Vetulani</i>)	167
J. J. Menzel, Jura ducalia. Die mittelalterlichen Grundlagen der Dominalverfassung in Schlesien, Würzburg 1964 (<i>Gerard Labuda</i>)	168
Les plus anciennes chartes en langue française, t. I, Problèmes généraux et recueil des pièces originales conservées aux Archives de l'Oise 1241—1286, publié par L. Carolus—Barré, Paris 1964 (<i>Tadeusz Manteuffel</i>)	169
Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae, condidit G. Friedrich, t. III. z. 2, ed. G. Friedrich et Z. Kristen, Pragae 1962; t. IV z. 1, ed. J. Šebánek et S. Dušková, 1962 (<i>Karol Maleczyński</i>)	170
Zbiór dokumentów katedry i diecezji krakowskiej, cz. 1, 1063—1415, wyd. St. Kuraś, Lublin 1965 (<i>Józef Szymański</i>)	172
Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego, t. I. cz. 2, wyd. W. Dworzaczek, Poznań 1962 (<i>Adam Przyboś</i>)	176
Materiały do dziejów Sejmu Czteroletniego, t. IV-V, opr. i przyg. do druku J. Woliński — J. Michalski — E. Ros-tworowski, Wrocław—Warszawa—Kraków 1964 (<i>Janusz Deresiewicz</i>)	179
Recueil de documents relatifs aux séances des États Généraux mai — juin 1789, t. I cz. 1, préparé [...] sous la direc-tion de G. Lefebvre — A. Terroine, Paris 1953; t. I cz. 2, préparé [...] sous la direction de G. Lefebvre, 1962 (<i>Andrzej Zahorski</i>)	180
W. Rostocki, Kancelaria i dokumentacja aktowa urzędów administracji państwowej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (do 1867 r.), Wrocław—Warszawa—Kraków 1964 (<i>Tadeusz Mencil</i>)	182
Sumariusz protokołów Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego 1815—1867, cz. 1 t. IV, sekcje: VIII, IX, X, XI, opr. K. Konarski — H. Dmowska-Grabiasowa — K. Morawska — F. Ramotowska, Warszawa 1962	184
M. Tyrowicz, Towarzystwo Demokratyczne Polskie 1832—1863. Przywódcy i kadry członkowskie, Warszawa 1964 (<i>Wiesław Bieńkowski</i>)	186
J. Haller, Pamiętniki — z wyborem dokumentów i zdjęć. Przedmowa J. Jarzębowski, wstęp E. Ligocki, epilog: Ostatnie lata generała — B. Kuśnierz, Londyn 1964 (<i>Jan Rzepecki</i>)	187
J. Kulski, Zarząd Miejski Warszawy 1939—1944, Warszawa 1964 (<i>Jan Rzepecki</i>)	190
Teksty źródłowe do historii Jeleniej Góry, zestawil Z. Kwaśny pod red. S. Ingłota, Wrocław — Warszawa — Kraków 1964 (<i>Kazimierz Orzechowski</i>)	191
R. Kiersnowski, Wstęp do numizmatyki polskiej wieków średnich, Warszawa 1964 (<i>Marian Haisig</i>)	193

Zapiski krytyczne i sprawozdania

Wörterbuch zur Geschichte — Begriffe und Ausdrücke, hrsg. v. E. Beyer, Stuttgart 1965 (<i>G. L.</i>)	197
Współcześni historycy brytyjscy — Wybór z pism. Słowo wstępne G. P. Gooch, opr. J. Z. Kędzierski, Londyn 1963 (<i>G. L.</i>)	197
J. Gründler, Lexikon der christlichen Kirchen und Sekten, t. I-II, Wien — Freiburg — Basel [1961] (<i>J. Sz.</i>)	198
J. Havránek — J. Petraň, Základy statistické metody pro historiky, Praha 1963 (<i>I. I.</i>)	198
B. A. Устинов, Применение вычислительных машин в исторической науке, Москва 1964 (<i>I. I.</i>)	198
Bücherkunde Ostdeutschlands und des Deutschtums in Ostmitteleuropa, bearb. von H. Jilek, H. Rister u. H. Weiss, Köln — Graz 1963 (<i>G. L.</i>)	199
Kosáry D., Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába [Wprowadzenie do źródeł i literatury historii Węgier], t. I, II, III, Budapest 1951—1954—1958 (<i>K. Mór.</i>)	199
Bibliographie d'oeuvres choisies de la science historique hongroise 1945—1959. Библиография избранных сочинений венгерской исторической науки 1945—1959 гг. Budapest 1960 (<i>K. Mór.</i>)	200
Mezinárodní archivní bibliografie 1955—1962, Sborník archivních prací 14 (1964) (<i>A. Gqs.</i>)	201
Lithuania and Lithuanians — A Selected Bibliography, compiled by J. Balys, New York 1961 (<i>J. O.</i>)	201
Bibliography of works by Polish scholars and scientists published outside Poland in languages other than Polish, t. I, compiled by M. Danilewicz and J. Nowak, London 1964 (<i>R. W.</i>)	201
A. Ryszkiewicz — J. Wiercińska, Bibliografia polskiej historii sztuki 1945—1960, cz. 1, Rocznik Historii Sztuki. 4 (1964) (<i>A. Gqs.</i>)	202
E. Triller, Bibliografia konstytucji sejmowych XVII wieku w Polsce w świetle badań archiwalnych, Wrocław 1963 (<i>J. L.</i>)	203
C. Koeman, Collections of Maps and Atlases in the Netherlands, their History and Present State, Imago Mundi, supplement III, Leiden 1961 (<i>H. M.</i>)	203
P. O. Kristeller, Aufgaben und Probleme der Handschriftenforschung, Festschrift für F. Schalk, Frankfurt a. M. 1963 (<i>J. Strz.</i>)	204
B. A. Van Groningen, Short Manual of Greek Paleography, Leyden 1963 (<i>A. Św.</i>)	204

A. Poncelet, <i>Catalogus codicum hagiographicorum Latinorum Bibliothecae Vaticanae, Bruxellis 1910</i> [przedruk anast. 1962] (<i>Ź. Sz.</i>)	205
E. Tröger, <i>Handschriften aus der Bibliotheca Corvina in den Bibliotheken der Deutschen Demokratischen Republik, Zentralblatt für Bibliothekswesen 78</i> (1964) (<i>Ź. W.</i>)	205
Rankraščių rinkiniai. Lietuvos TSR Mokslų akademijos Centrinės bibliotekos XI–XX amžių rankraščių fondų trumpa apžvalga, sudarė V. Abramavičius, Vilnius 1963 (<i>Ź. O.</i>)	205
Przewodnik po Bibliotece Jagiellońskiej, opr. I. Bar, Kraków 1964 (<i>Ź. W.</i>)	206
Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej, nr 6001–7000, cz. 1–2, opr. A. Jałbrzykowska, J. Zathay, przy współudz. Z. Łagodowej, J. Tyszkowskiej, Kraków 1962–1963 (<i>Ź. W.</i>)	206
H. Friedberg, <i>Polonica XVI w. w Bibliotece Jagiellońskiej, Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej 14</i> (1962) (<i>Ź. W.</i>)	207
Biblioteka Narodowa. Katalog rękopisów, t. VI, pod red. B. Kupścia, Warszawa 1964 (<i>Ź. W.</i>)	207
Indeks do Inwentarza rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu (t. I–II), opr. J. Turska [i in.], Wrocław–Warszawa–Kraków 1962 (<i>Ź. W.</i>)	207
E. Triller, <i>Katalog inkunabułów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, kontynuacja katalogu A. Kaweckiej-Gryczowej, Ze Skarbca Kultury 15</i> (1963) (<i>Ź. W.</i>)	208
B. Bolz, <i>Eine unbekannte Handschrift von Horaz Epistulae—Gnesnensis 246, Eos 54</i> (1964) (<i>Ź. Strz.</i>)	208
J. Zarębski, <i>Banderia Prutenorum Jana Długosza. Uwagi w sprawie proveniencji, Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej 14</i> (1962) (<i>Ź. W.</i>)	208
S. Wojciechowski, <i>O zaginionej księdze oficjała lubelskiego z XV wieku, Dodatek do Biuletynu Biblioteki UMCS w Lublinie 10</i> (1962) (<i>Ź. W.</i>)	209
A. Güntherová — J. Misianik, <i>Illuminierte Handschriften aus der Slowakei, Praha 1962</i> (<i>Ź. W.</i>)	209
F. Šmahel, <i>Knihovni, katalogy koleje národa českého a koleje Rečkovy, Acta Universitatis Carolinae — Historia Universitatis 2</i> (1961) (<i>A. St.</i>)	209
A. И. Хоментовская, <i>К истории книги и библиотек по завещаниям гуманистов и учёных итальянского Возрождения, Средние века 24</i> (1963) (<i>Ź. Strz.</i>)	209
J. Stiennon, <i>La Pologne et le pays mosan au moyen âge, Cahiers de Civilisation Médiévale 4</i> (1961) (<i>B. K.</i>)	210
<i>Die Ordines für die Weihe und Krönung des Kaisers und der Kaiserin</i> , hrsg. von R. Elze, Hannover 1960 (<i>G. L.</i>)	210
B. A. Рыбаков, <i>Древняя Русь. Сказания, булины, летописи, Москва 1963</i> (<i>T. W.</i>)	210
Eugippius, <i>Das Leben des heiligen Severin. Lateinisch und Deutsch. Einführung, Uebersetzung und Erläuterungen von R. Noll, Berlin 1963</i> (<i>G. L.</i>)	211
E. Donnert, <i>Die frühmittelalterlich-deutsche Slawenkunde und Thietmar von Merseburg, Zeitschrift für Slawistik 9</i> (1964) (<i>Ź. Strz.</i>)	211
Hermannus quondam Iudaeus, <i>Opusculum de conversione sua</i> , hrsg. v. G. Niemeyer, Weimar 1963 (<i>T. M.</i>)	211
D. Borawska, <i>Gallus Anonim czy Italus Anonim? Przegląd Historyczny 56</i> (1965) (<i>B. K.</i>)	212
W. Korta, <i>Stan i potrzeby badań nad annalistyką śląską do końca XV wieku, Acta Universitatis Wratislaviensis 23 — Historia VIII, Wrocław 1964</i> (<i>B. K.</i>)	212
<i>The Metalogicon of John of Salisbury. Translated with an Introduction & Notes by D. D. Mc Carry, Berkeley and Los Angeles 1962</i> (<i>Ź. Strz.</i>)	213
J. R. Caldwell, <i>Gervase of Tilbury's Addenda to his „Otia Imperialia”, Mediaeval Studies 24</i> (1962) (<i>Ź. Strz.</i>)	213
H. G. Richardson, <i>Gervase of Tilbury, History 46</i> (1961) (<i>Ź. Strz.</i>)	214
C. M. Раскина, <i>Оккам как политический мыслитель в оценке буржуазной историографии, Средние века 23</i> (1963) (<i>Ź. Strz.</i>)	214
З. Т. Самодурова, <i>К вопросу о малых византийских хрониках, Византийский временник 21</i> (1962) (<i>Ź. Strz.</i>)	214
<i>Vita Dorotheae Montoviensis magistri Johannis Marienwerder</i> , hrsg. von H. Westphal unter Mitwirkung von A. Triller, Köln — Graz 1964 (<i>G. L.</i>)	215
B. Leszczyńska, <i>w sprawie monografii Ludolfa z Żagania, Acta Universitatis Wratislaviensis 23 — Historia VIII, Wrocław 1964</i> (<i>B. K.</i>)	215
K. Górski, <i>Ostatnie słowo Pawła Włodkowica o Zakonie krzyżackim z roku 1432, Zapiski Historyczne 29</i> (1964) (<i>Ź. W.</i>)	215
<i>Lata wojny trzynastoletniej w „Rocznikach, czyli kronikach” inaczej „Historii polskiej” Jana Długosza (1454–1466), t. I, Komentarz krytyczny, opr. S. M. Kuczyński [i in.] Łódź 1964–1965</i> (<i>K. T.</i>)	216
S. M. Kuczyński, <i>Miechowita jako historyk, Studia i materiały z dziejów nauki polskiej, ser. A 7</i> (1963) (<i>Ź. W.</i>)	216
Nigel de Longchamps, <i>Speculum stultorum</i> , ed. with an Introduction and Notes by J. H. Mozley, and R. R. Raymo, Berkeley and Los Angeles 1960 (<i>Ź. A. S.</i>)	217
<i>Példak könyve 1510 [Księga przykładów z roku 1510, wyd.] Bognár A. — Lévardy F., Budapest 1960</i> (<i>K. Mór.</i>)	218
A. Ernstberger, <i>Der Augsburger Zeitungsschreiber Johann Jakob Schatz in Diensten des polnischen Adels (1769–1785), München 1964</i> (<i>A. G.</i>)	218
B. Biliński, <i>Millenium i Galileusz. Polsko-rzymskie refleksje na marginesie obu rocznic. Przegląd Humanistyczny 9</i> (1965) (<i>G. L.</i>)	219
<i>Śląski Kwartalnik Historyczny — Sobótka, Wrocław, 19</i> (1964) (<i>A. Gqs.</i>)	219
J. Šebánek — S. Dušková, <i>Česká listina v době přemyslovske, Sborník prací filosofické fakulty Brněnské university, Ř. historická C 13</i> (1964) (<i>A. Gqs.</i>)	219

A. A. Введенский, Лекции по документальному источниковедению истории СССР (Дипломатика), Киев 1963 (<i>Fr. B.</i>)	220
Эклога, византийский законодательный свод VIII века. Вступит. статья, перевод, комм. Е. Э. Липшиц, Москва 1965 (<i>T. W.</i>)	221
Византийская книга Эпарха. Вступит. статья, перевод, комм. М. Я. Сюзюмова, Москва 1962 (<i>T. W.</i>)	221
Les actes grecs de S. Maria di Messina. Enquête sur les populations grecques d'Italie du sud et de Sicile (IX ^e —XIV ^e s.), par A. Guillon (<i>A. G.</i>)	221
J. A. Brundage, A Twelfth Century Oxford Disputation concerning the Privileges of the Knights Hospitallers, <i>Mediaeval Studies</i> 24 (1962) (<i>J. Strz.</i>)	221
Акты Кремоны XIII—XV веков в собрании Академии наук СССР, под ред. В. И. Рутенбурга и Э. Ч. Скржинской, Москва — Ленинград 1961 (<i>A. Gqs.</i>)	222
Мерило праведное по рукописи XIV века, издано под наблюд. и со вступит. статьей М. Н. Тихомирова, Москва 1961 (<i>St. R.</i>)	222
Die Berichte der Generalprokuratoren des Deutschen Ordens an die Kurie, t. I, hrgb. von K. Forstreuter; t. II, hrgb. von H. Коерпен, Göttingen 1960—1961 (<i>I. J. B.</i>)	223
A. Wojtkowski, O nowo odkrytym tekście „Justyfikacji” wyroku wrocławskiego w procesie polsko-krzyżackim r. 1419/20, <i>Komunikaty Mazursko-Warmińskie</i> 3 [77] (1962) (<i>H. Ch.</i>)	223
Н. Г. Бережков, Итинерарий великих князей литовских по материалам Литовской метрики, Археографический ежегодник за 1961 год, Москва 1962 (<i>J. O.</i>)	224
Correspondance des nonces en France Carpi et Ferrerio 1535—1540 et légations de Carpi et Farnese, ed. par J. Les-tocquois, Rome — Paris 1961 (<i>W. M.</i>)	224
Instrukcje gospodarcze dla dóbr pszczyńskich od połowy XVII do początku XIX wieku, do druku przyg. S. Inglot i L. Wiatrowski, Wrocław 1963 (<i>K. O.</i>)	225
Inwentarz starostwa grudziądzkiego z r. 1739, wyd. A. Wolnikowski, Grudziądz 1963 (<i>K. Śl.</i>)	225
Ustawodawstwo Księstwa Warszawskiego. Akty normatywne władzy najwyższej, t. I.-II, opr. W. Bartel — J. Kosim — W. Rostocki, Warszawa 1964 (<i>T. Men.</i>)	226
G. Schramm, Horizonte geographischen Wissens von Osteuropa im Spiegel der Namenüberlieferung, <i>Jahrbücher f. Ge-schichte Osteuropas</i> N. F. 13 (1965) (<i>G. L.</i>)	226
K. Rahbek — Schmidt, Soziale Terminologie in russischen Texten des frühen Mittelalters (bis zum Jahre 1240) Kopenhagen 1964 (<i>G. L.</i>)	227
J. Petr, Anonimowy spis miejscowości łużyckich z roku 1785, <i>Slavia Occidentalis</i> 23 (1963) (<i>J. Strz.</i>)	227
V. B. Цыбульский, Современные календари стран Ближнего и Среднего Востока, Москва 1964 (<i>I. I.</i>)	227
J. Staszewski, Polska i Bałtyk na mapie świata z Ebstorfu, <i>Zeszyty Geograficzne WSP w Gdańsku</i> 4 (1962) (<i>J. Strz.</i>)	227
J. Gerlach, Elbląg strażnikiem pieczęci Prus Królewskich (1503—1772), <i>Rocznik Elbląski</i> 2 (1962) (<i>S. K. K.</i>)	228
F. Gall, Die Insignien der Universität Wien, Graz—Köln 1965 (<i>G. L.</i>)	228
R. Heck, Miniatury wrocławskiego rękopisu Jakuba de Cessulis „Liber super ludum scacorum”, <i>Acta Universitatis Wratislaviensis</i> 23 — <i>Historia VIII</i> , Wrocław 1964 (<i>B. K.</i>)	229

Komunikaty

Prace Komisji do inwentaryzacji rękopisów Czechosłowackiej Akademii Nauk (<i>Jadwiga Karwasieńska</i>)	230
I Zjazd Stowarzyszenia Archiwistów Polskich (<i>Stefan K. Kuczyński</i>)	232
Muzeum Sztuki Medalierskiej we Wrocławiu (<i>Red.</i>)	233
Sprostowania do tomu X	233

SPIS ILUSTRACJI

Do art. A. Szemioth i T. Wasilewskiego:
Pieczęcie bizantyńskie w Muzeum Narodowym w Warszawie, nr kat. 1-16, 18-30, 32-34, 36-39, 41-43, 45-51 (między s. 24 i s. 25)

Do art. S. M. Szacherskiej (dokumenty z kancelarii Siemowita, księcia dobrzyńskiego):	
I 1 Dokument nr 1 z 1 IX 1291 r. w Dobrzyniu	89
II 2 Dokument nr 5 z roku 1300, bez daty dziennej i miejsca	90
III 3 Dokument z 15 IX 1300 r., w Dobrzyniu	93

TABLE DES MATIÈRES

Articles et études

Anna Szemioth — Tadeusz Wasilewski, Sceaux byzantins du Musée National de Varsovie. Première partie	1
Józef Szymański, Manuscrit cracovien de la règle d'Aix-la-Chapelle de 1103 environ	39
Jerzy Strzelczyk, Gervais de Tilbury. Sa vie et son oeuvre à la lumière des recherches	53
Jadwiga Karwasińska, Études critiques sur les vies de saint Adalbert évêque de Prague V. Lieu de l'investiture de saint Adalbert — Mayence ou Vérone?	67
Stella Maria Szacherska, La chancellerie de Siemowit, duc de Dobrzyń (1291—1306)	79
Barbara Bieñkowska, Sur la chronique de Bernard Wapowski. Relation concernant les années 1516—1528 et sa source, la chronique d'Émeric le Hongrois	111

Discussions et revues

Paweł Czartoryski, Répertoire des commentaires sur la philosophie pratique d'Aristote du XIII ^e au XV ^e siècle	127
Włodzimierz Budka, Sur les plus anciennes papeteries dans les territoires ruthènes de l'ancienne République de Pologne	131
Comptes rendus	139
Notes critiques	197
Communications	230

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW — LIŠTE DES COLLABORATEURS

	Barbara Bieńkowska, Warszawa		<i>K. Mór.</i> Karol Mórawski, Warszawa
	Wiesław Bieńkowski, Kraków		<i>W. M.</i> Wiesław Müller, Lublin
<i>F. Br.</i>	Franciszek Bronowski, Łódź		<i>H. M.</i> Henryk Münch, Kraków
	Włodzimierz Budka, Kraków		<i>Ź. O.</i> Jerzy Ochmański, Poznań
<i>H. Ch.</i>	Helena Chłopocka, Poznań		<i>K. O.</i> Kazimierz Orzechowski, Wrocław
	Paweł Czartoryski, Warszawa		Adam Przyboś, Kraków
	Janusz Deresiewicz, Poznań		<u><i>St. R.</i></u> <u>Stanisław Roman</u> , Kraków
	Halina Evert-Kappesowa, Łódź		Jan Rzepecki, Warszawa
<i>A. Gąs.</i>	Antoni Gąsiorowski, Poznań		<i>Ź. A. S.</i> Jan Andrzej Spież, Kórnik
<i>A. G.</i>	Aleksander Gieysztor, Warszawa		<i>Ź. Strz.</i> Jerzy Strzelczyk, Poznań
	Marian Haisig, Wrocław		<i>A. St.</i> Anna Strzelecka, Kraków
<i>I. I.</i>	Ireneusz Ichnatowicz, Warszawa		Anna Szemioth, Warszawa
<i>I. B.</i>	Irena Janosz-Biskupowa, Toruń		<i>Ź. Sz.</i> Józef Szymański, Lublin
	Jadwiga Karwasińska, Warszawa		<i>K. Śl.</i> Kazimierz Ślaski, Poznań
	Marceli Kosman, Poznań		<i>A. Św.</i> Anna Świderkówna, Warszawa
<i>S. K. K.</i>	Stefan Krzysztof Kuczyński, Warszawa		<i>K. T.</i> Kazimierz Tymieniecki, Poznań
<i>B. K.</i>	Brygida Kürbisówna, Poznań		Adam Vetulani, Kraków
<i>G. L.</i>	Gerard Labuda, Poznań		<i>R. W.</i> Ryszard Walczak, Poznań
<i>Ź. L.</i>	Jerzy Luciński, Poznań		<i>T. W.</i> Tadeusz Wasilewski, Warszawa
	Karol Maleczyński, Wrocław		<i>Ź. W.</i> Jacek Wiesiołowski, Kórnik
<i>T. M.</i>	Tadeusz Manteuffel, Warszawa		Marian Zahorski, Warszawa
<i>T. Men.</i>	Tadeusz Mencil, Lublin		

Państwowe Wydawnictwo Naukowe

Wydanie I. Nakład 500+100 egz. Ark.
wyd. 36,75. Ark. druk. 30,75+3 wkł.
Papier druk. sat. kl. III, 80g, 61 × 86. Od-
dano do składania 6 XI 1965 r. Podpisano
do druku 16 IX 1966 r. Druk ukończono
we wrześniu 1966 r. Zam. 2252/65—W-2
Cena zł 115,—

Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka
w Poznaniu

Cena zł 115,—